Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MANUELA CAMPOSA SÁNCHEZ-BORDONE,
predstavljeni 20. julija 2017 [1]

Zadeva C-393/16

Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne
proti
Aldi Süd Dienstleistungs-GmbH & Co.OHG, ki jo zastopa **Aldi Süd Dienstleistungs-GmbH,**
nekdanji **Aldi Einkauf GmbH & Co.OHG Süd,**
ob udeležbi **Galana NV**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Bundesgerichtshof (vrhovno zvezno sodišče, Nemčija))

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe – Skupna organizacija trgov kmetijskih proizvodov – Varstvo zaščitenih označb porekla – Pojem izkoriščanja ugleda označbe porekla, zlorabe, posnemanja ali navajanja ter napačnih ali zavajajočih označb – Živilo, katerega poimenovanje upoštevna javnost v praksi pozna – Možnost zavajanja upoštevne javnosti glede geografskega porekla proizvoda“

1. Nemška veriga supermarketov prodaja sorbet, ki vsebuje šampanjec in se prodaja pod imenom „Champagner Sorbet“. Ali je tako ravnanje zakonito ali pa proizvajalec in distributer sorbeta izkoriščata ugled priljubljenega francoskega penečega vina z zaščiteno označbo porekla (ZOP)?

2. To je v bistvu vprašanje, ki ga Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) zastavlja v svojem predlogu za sprejetje predhodne odločbe in glede katerega je treba presoditi, ali Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (v nadaljevanju: CIVC), ki zastopa interese te ZOP, utemeljeno zahteva prenehanje prodaje tega sorbeta.

3. V nedavnih sklepnih predlogih [2] sem opozoril, da ima Sodišče bogato sodno prakso glede ZOP in zaščitenih geografskih označb (ZGO). Ta zadeva ponuja priložnost, da se jo razširi na primere, ko se peneče vino (šampanjec), ki je zaščiten z ZOP, vključi – tudi v poimenovanje – kot sestavina v prehrambni proizvod.

4. Sodišče mora pri odgovoru predložitvenemu sodišču upoštevati, da je „Champagner Sorbet“ po navedbah tega sodišča ime, ki se v Nemčiji običajno uporablja za opis te zamrznjene sladice, ki vsebuje šampanjec. Poleg tega se mora poglobiti v razlago heterogenih predpisov (tistih glede ZOP na eni strani in glede označevanja živil na drugi strani), da bi doseglo ravnovesje med pravicami imetnikov ZOP in proizvajalcev živila, ki želijo njegove sestavine navesti na embalaži.

1 Jezik izvirnika: španščina.

2 Predstavljeni 18. maja 2017 v zadevi EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto IP (C-56/16 P, EU:C:2017:394).

I. Pravni okvir

5. Bundesgerichtshof (vrhovno zvezno sodišče) se sklicuje tako na Uredbo (ES) št. 1234/2007 [3] kot na Uredbo (EU) št. 1308/2013 [4], s katero je bila prejšnja razveljavljena, čeprav se ta zadnjenavedena *ratione temporis* za spor ne uporablja. Razlaga Uredbe št. 1308/2013 naj bi bila potrebna, ker ima uveljavljani opustitveni zahtevek lahko učinke *pro futuro*, tako da je treba dejansko stanje presojati v skladu s to uredbo.

6. Čeprav ne prerekam tega stališča, bom navajal le določbe Uredbe št. 1234/2007, ker se je ta uporabljala v času spornega dejanskega stanja in ker sta člena, ki sta upoštevna za zadevo (118m Uredbe št. 1234/2007 in 103 Uredbe št. 1308/2013), podobna. Ne vidim nobene ovire, da se razlaga prvega *mutatis mutandis* uporabi za drugega.

A. Uredba št. 1234/2007

7. Člen 118m („Zaščita“) določa:

„1. Zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe lahko uporablja vsak gospodarski subjekt, ki trži vino, ki je bilo pridelano v skladu z ustreznimi specifikacijami proizvoda.

2. Zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe ter vino, ki uporablja ta zaščitena imena v skladu s specifikacijo proizvoda, so zaščiteni pred:

(a) vsako neposredno ali posredno komercialno rabo zaščitenega imena:

(i) za primerljive proizvode, ki niso v skladu s specifikacijo proizvoda za zaščiteno ime, ali

(ii) če bi raba imena izkoriščala sloves označbe porekla ali geografske označbe;

(b) vsako zlorabo, posnemanje ali prikazovanje, tudi če je resnično poreklo proizvoda ali storitve navedeno, če je zaščiteno ime prevedeno ali če mu je dodan izraz, kot so ‚stil‘, ‚tip‘, ‚metoda‘, ‚kot se prideluje v‘, ‚posnetek‘, ‚okus‘, ‚kot‘ ali podobno;

(c) vsako drugo napačno ali zavajajočo označbo izvora, porekla, vrste ali bistvenih lastnosti proizvoda na notranji ali zunanji embalaži, v reklamnem gradivu ali dokumentih, ki se nanašajo na zadevni proizvod, in pred pakiranjem proizvoda v embalažo, ki lahko ustvari napačen vtis o poreklu proizvoda;

(d) vsemi drugimi praksami, ki lahko potrošnika zavajajo glede resničnega porekla proizvoda.

3. Zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe ne morejo postati generične v Skupnosti v smislu člena 118k(1).

[…]“

3 Uredba Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode (Uredba o enotni SUT) (UL 2007, L 299, str. 1).

4 Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (EU) št. 1308/2013 z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL 2013, L 347, str. 671).

8. V uvodni izjavi 97 Uredbe št. 1308/2013, ki povzema uvodno izjavo 32 Uredbe št. 479/2008[5], s katero so bile sprejete določbe za zaščito označb porekla, ki so bile z Uredbo št. 491/2009[6] vstavljene v Uredbo št. 1234/2007, je navedeno:

„Registrirane označbe porekla in geografske označbe bi bilo treba zaščititi pred uporabami, ki izkoriščajo ugled proizvodov, ki izpolnjujejo ustrezne zahteve. Zaradi spodbujanja poštene konkurence in preprečevanja zavajanja potrošnikov bi bilo treba to zaščito razširiti tudi na proizvode in storitve, ki jih ta uredba ne zajema, vključno s proizvodi, ki niso navedeni v Prilogi I k Pogodbama.“

B. Direktiva 2000/13/ES[7]

9. Na področju označevanja živil je v času spornega dejanskega stanja veljala direktiva iz naslova tega oddelka.[8] Njen člen 3(1), kolikor je upoštevno za to zadevo, določa:

„1. V skladu s členi od 4 do 17 in ob upoštevanju izjem, ki so v njih predvidene, vsebuje oznaka živil samo naslednje obvezne navedbe:

(1) ime, pod katerim se izdelek prodaja;

(2) seznam sestavin;

(3) količina določenih sestavin ali kategorij sestavin skladno s členom 7;

[…]“

10. Člen 5(1) določa:

1. Ime, pod katerim se živilo prodaja, je ime, ki je predvideno za to živilo v predpisih Skupnosti.

(a) če predpisov Skupnosti ni, je ime, pod katerim se izdelek prodaja, ime, predvideno v zakonih in drugih predpisih države članice, kjer se izdelek prodaja končnemu potrošniku ali obratom javne prehrane.

Če takega imena ni, je ime, pod katerim se izdelek prodaja, ime, ki je običajno v državi članici, kjer se prodaja končnemu potrošniku ali obratom javne prehrane, ali opis živila, in, če je potrebno, opis njegove uporabe, ki je dovolj jasen, da kupcu omogoča razpoznavanje njegove dejanske narave in razlikovanje od drugih izdelkov, s katerimi bi ga lahko zamenjal.

[…]“

5 Uredba Sveta (ES) št. 479/2008 z dne 29. aprila 2008 o skupni ureditvi trga za vino, spremembi uredb (ES) št. 1493/1999, (ES) št. 1782/2003, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 3/2008 ter razveljavitvi uredb (EGS) št. 2392/86 in (ES) št. 1493/1999 (UL 2008, L 148, str. 1).

6 Uredba Sveta (ES) št. 491/2009 z dne 25. maja 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 1234/2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode (UL 2009, L 154, str. 1)

7 Direktiva 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 5, str. 75).

8 Ta ni bila razveljavljena do 13. decembra 2014, torej več kot dve leti po dejanskem stanju, ki je predmet spora v glavni stvari, in sicer z razveljavitveno določbo Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL 2011, L 304, str. 18).

11. Člen 6(5) določa:

„Seznam sestavin naj vključuje vse sestavine živila, v padajočem redu glede na maso, kakor je zabeležena v času njihove uporabe pri proizvodnji živila. Pojavi naj se za ustreznim naslovom, ki vključuje besedo ‚sestavine‘.

[…]“

12. Člen 7(1) in (5) določa:

„1. Količino sestavine ali kategorije sestavin, ki se uporabljajo v proizvodnji ali pri pripravi živila, se navede v skladu s tem členom.

[…]

5. Navedba iz odstavka 1 se pojavi v imenu, pod katerim se živilo prodaja, ali takoj poleg njega ali v seznamu sestavin v zvezi s sestavino ali kategorijo sestavin.“

C. Smernice za označevanje živil, ki vsebujejo sestavine z zaščiteno označbo porekla (ZOP) in zaščiteno geografsko označbo (ZGO)[9]

13. Točka 2.1 (Priporočila glede uporabe registriranih imen) določa:

„1. Komisija meni, da se ime, registrirano kot ZOP ali ZGO, upravičeno lahko navede na seznamu sestavin živila.

2. Poleg tega meni, da se lahko ime, registrirano kot ZOP ali ZGO, navede v samem imenu, pod katerim se prodaja živilo, ki vsebuje sestavine ZOP ali ZGO, ali ob njem, ter pri označevanju, predstavitvi in oglaševanju tega živila, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

   – primerno je, da navedeno živilo ne vsebuje nobene druge ‚primerljive sestavine‘ oziroma nobene druge sestavine, ki bi bila v celoti ali delno zamenljiva s sestavino ZOP ali ZGO. V delno ponazoritev pojma ‚primerljive sestavine‘ na primer Komisija meni, da je sir, prepreden z žlahtno plesnijo (splošno poznan kot ‚modri sir‘) primerljiv z ‚roquefortjem‘,

   – poleg tega bi ta sestavina morala biti prisotna v zadostni količini, da bi zadevnemu živilu dala bistveno značilnost. Vendar zaradi velikega števila različnih možnosti Komisija ne more predlagati minimalnega odstotka vnosa, ki bi se uporabljal v vseh primerih. Vnos minimalne količine kake začimbe ZOP ali ZGO v kako živilo bi lahko na primer zadostoval za podelitev bistvene značilnosti temu živilu. Nasprotno pa vnos minimalne količine kakega mesa ZOP ali ZGO v kako živilo ne bi sam po sebi zadostoval za podelitev bistvene značilnosti temu živilu,
   – odstotek vnesene sestavine ZOP ali ZGO mora biti po možnosti naveden v samem imenu, pod katerim se prodaja zadevno živilo, ki vsebuje sestavine ZOP ali ZGO, ali ob njem, če pa to ni možno, pa na seznamu sestavin v neposredni povezavi z zadevno sestavino.“

9 Sporočilo Komisije (UL 2010, C 341, str. 3; v nadaljevanju: Smernice).

II. Dejansko stanje in vprašanja za predhodno odločanje

14. Družba Aldi Süd, ki prodaja živila in drugo blago splošne potrošnje v supermarketih, je konec leta 2012 v prodajo dala izdelek, ki ga proizvaja družba Galana NV [10], imenovan „Champagner Sorbet“, ki kot sestavino vsebuje 12 % šampanjca. Njegova embalaža je bila videti takšna:

15. CIVC je pri Landgericht München (deželno sodišče v Münchnu, Nemčija) vložil zahtevek, naj Aldi Süd preneha uporabljati ZOP Champagne na svojem zamrznjenem proizvodu, ker gre za kršitev te ZOP.

16. Naložitvenemu zahtevku, ki se je opiral na člen 118m Uredbe št. 1234/2007, je bilo na prvi stopnji ugodeno, v pritožbi pa ga je Oberlandesgericht München (višje deželno sodišče v Münchnu, Nemčija) zavrnilo.

17. CIVC je drugostopenjsko sodbo izpodbijalo pri predložitvenem sodišču. To se nagiba k stališču, da uporaba ZOP Champagne v zamrznjenem proizvodu spada na področje člena 118m(2)(a)(ii) Uredbe št. 1234/2007, saj se izraz šampanjec za poslovne namene uporablja za označitev sladice, ki ne ustreza specifikaciji za vina, ki so zajeta z ZOP Champagne.

18. Poleg tega opozarja, da ugled ZOP Champagne lahko koristno vpliva v izrazu „Champagner Sorbet“. Kljub temu sprašuje, ali je podano izkoriščanje ZOP v smislu člena 118m(2)(a)(ii) Uredbe št. 1234/2007, saj ta izraz ustreza navadam javnosti, kar zadeva označitev sladice, ki vsebuje vino Champagne v zadostni količini, da mu daje bistveno značilnost. Zato bi bilo treba izključiti, da gre za izkoriščanje ugleda ZOP, če legitimni interes upravičuje njegovo uporabo, kot je sklepalo predložitveno sodišče.

19. Glede na to, da se tožba CIVC lahko opira na člen 118m(2)(b) Uredbe št. 1234/2007, predložitveno sodišče tudi dvomi, ali je uporaba ZOP lahko nezakonita zloraba, posnemanje ali prikazovanje. Dodaja, da mora biti uporaba nezakonita, zaradi česar je ob obstoju legitimnega interesa, ki jo upravičuje, izključena kršitev ZOP.

20. Nazadnje, glede trditve CICV, da družba Aldi Süd označbo „Champagner Sorbet“ uporablja zavajajoče v smislu člena 118m(2)(c) Uredbe št. 1234/2007, želi predložitveno sodišče vedeti, ali ta določba zajema le primere, kadar zavajajoča označba v javnosti ustvari napačno predstavo glede geografskega izvora proizvoda, ali zajema zavajajoče označbe glede bistvenih značilnosti tega proizvoda.

10 Družba Galana NV v postopku v glavni stvari intervenira v podporo predlogom družbe Aldi Süd.

21. V tem okviru Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče) Sodišču zastavlja ta vprašanja:

„1 Ali je treba člen 118m(2)(a)(ii) Uredbe (ES) št. 1234/2007 in člen 103(2)(a)(ii) Uredbe (EU) št. 1308/2013 razlagati tako, da se uporabljata, tudi če se zaščitena označba porekla uporablja kot del označbe živila, ki ne ustreza specifikaciji proizvoda in ki mu je dodana sestavina, ki ustreza specifikaciji proizvoda?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

ali je treba člen 118m(2)(a)(ii) Uredbe (ES) št. 1234/2007 in člen 103(2)(a)(ii) Uredbe (EU) št. 1308/2013 razlagati tako, da uporaba zaščitene označbe porekla kot del označbe živila, ki ne ustreza specifikaciji proizvoda, ki mu je dodana sestavina, ki ustreza specifikaciji proizvoda, pomeni izkoriščanje ugleda označbe porekla, če je označba živila skladna z navadami glede poimenovanja pri upoštevni javnosti in je bila sestavina dodana v zadostni količini, ki daje proizvodu njegovo bistveno značilnost?

3. Ali je treba člen 118m(2)(b) Uredbe (ES) št. 1234/2007 in člen 103(2)(b) Uredbe (EU) št. 1308/2013 razlagati tako, da uporaba zaščitene označbe porekla v okoliščinah, opisanih v okviru drugega vprašanja za prehodno odločanje, pomeni zlorabo, posnemanje ali prikazovanje?

4. Ali je treba člen 118m(2)(c) Uredbe (ES) št. 1234/2007 in člen 103(2)(c) Uredbe (EU) št. 1308/2013 razlagati tako, da se uporabljata samo za napačne ali zavajajoče navedbe, ki pri upoštevni javnosti lahko ustvarijo napačen vtis o geografskem poreklu proizvoda?“

III. Postopek pred Sodiščem

22. Predložitveni sklep je v sodno tajništvo Sodišča prispel 14. julija 2016.

23. Pisno stališče so predložili CIVC, Galana NV, francoska in portugalska vlada ter Evropska komisija.

24. Javna obravnava je bila 18. maja 2017, udeležili pa so se je zastopniki CIVC, Galana NV, francoske vlade in Evropske komisije.

IV. Povzetek trditev strank

A. Prvo vprašanje

25. Vse stranke se strinjajo, da je treba na prvo vprašanje odgovoriti pritrdilno. CIVC meni, da pravila Unije ščitijo ZOP zoper vsako neposredno ali posredno uporabo, ki zadeva izkoriščanje njenega ugleda. Ta zaščita zajema uporabo ZOP v imenu proizvoda, ki označuje živilo, ki ne izpolnjuje specifikacij. S sklicevanjem na sodbo Bureau National Interprofessionnel du Cognac [11] trdi, da gre za neposredno komercialno uporabo ZOP Champagne, kadar je – v celoti ali prevedena – uporabljena kot del „Champagner Sorbet“.

26. Francoska vlada meni, da čeprav uredbe, ki se uporabijo, izrecno ne omenjajo uporabe ZOP kot sestavin, njena zaščita in doslednost pravil za sektor vina in pravil za kmetijske proizvode in živila kažeta na to, da se te uredbe uporabljajo tudi v tem primeru.

11 Sodba z dne 14. julija 2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 in C-27/10, EU:C:2011:484), točka 55).

27. Portugalska vlada trdi, da je „Champagner“ v tej zadevi pomembnejši besedni element proizvoda, medtem ko je izraz „sorbet“ generičen, torej ne vpliva na presojo glede uporabe ZOP.

B. Drugo vprašanje

28. CIVC predlaga pritrdilen odgovor tudi na drugo vprašanje. Skupaj s portugalsko vlado opozarja, da pojem „izkoriščati“ pomeni uporabo katere koli stvari, pri čemer zadošča, da se pridobi ugodnost ugleda ZOP. To naj bi bilo podano pri sorbetu, ki z vključitvijo izraza šampanjec izkorišča podobo kakovosti ali prestiža tega penečega vina, zaščitenega z ZOP. Zavrača analogno uporabo člena 10(1) Uredbe (ES) št. 110/2008 [12], ki se omejuje na žgane pijače in katerega zakonodajalec ni hotel razširiti na vina, vendar pa meni, da so upoštevni elementi v Smernicah Komisije.

29. CIVC, kot družba Galana NV in francoska vlada, meni, da ni upoštevno, da označitev živila, ki vključuje ZOP, ustreza običajni označitvi, pod katero je znano v javnosti. Če bi se ugotovilo nasprotno, bi to pomenilo tveganje, da ZOP postane generična, kar je v nasprotju s tem, kar se želi preprečiti z njeno zaščito.

30. CIVC se strinja s preučitvijo, ali količina šampanjca v sorbetu zadošča za to, da mu daje bistveno značilnost. V tem primeru naj to ne bi bilo podano, saj sorbet nima bistvenih značilnosti šampanjca (njegovi mali in obstojni mehurčki, njegov osvežilni, sadni in rahlo kisel okus). Tudi delež šampanjca (12 %), uporabljenega pri izdelavi živila, ne upravičuje uporabe ZOP.

31. Družba Galana NV meni, da uporaba člena 118m(2)(a)(ii) Uredbe št. 1234/2007 ni upoštevna, saj ime sorbeta odraža dejansko stanje, je jasno in javnosti ne zavaja. Količina šampanjca, ki je dodan kot sestavina, je zadostna, da sorbetu daje bistveno značilnost. Poleg tega je živilo skladno s Smernicami, ki naj bi potrjevale njegovo uporabo.

32. Francoska vlada meni, da uporaba ZOP kot dela označitve živila načeloma ni prepovedana, saj sama po sebi ne pomeni izkoriščanja njenega ugleda. Enako kot Komisija meni, da „izkoriščati“ v skladu s sodno prakso Sodišča pomeni uporabo, s katero se gospodarski subjekt neupravičeno okoristi z ugledom geografske označbe izvora. [13]

33. Nacionalno sodišče mora ugotoviti, ali so izpolnjeni pogoji iz Smernic, in potencialno presoditi izpolnjevanje drugih meril, kot je na primer sorazmernost uporabe te ZOP s strani gospodarskega subjekta s podobami in referencami ter oblikovanjem na embalaži proizvoda ali z njegovim oglaševanjem.

34. Portugalska vlada meni, da „Champagner Sorbet“ neupravičeno izkorišča prestiž ZOP Champagne. ZOP je treba varovati pred vsemi oblikami uporabe, tako da se prepreči izkoriščanje njenega prestiža, zlasti je treba preprečiti degradacijo ali razvodenitev njenega razlikovalnega učinka.

35. Komisija predlaga nikalen odgovor na drugo vprašanje. Meni, da je potrebna dosledna razlaga Uredbe (EU) št. 1151/2012 [14] (ki se sklicuje na Smernice) in uredb št. 1169/2011 in št. 110/2008, zlasti njenega člena 10(1), kar zadeva omembo žgane pijače v imenu živila. Meni, da uporaba ZOP Champagne v tem primeru izpolnjuje te pogoje in je v skladu s členom 9(1)(a) in (b) ter členi 17(1), 18 in 22 Uredbe št. 1169/2011.

12 Uredba (ES) št. 110/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb žganih pijač ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1576/89 (UL 2008, L 39, str. 16).

13 Sodba z dne 14. julija 2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 in C-27/10, EU:C:2011:484, točka 46), in sodba z dne 21. januarja 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, točka 45).

14 Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil (UL 2012, L 343, str. 1).

C. Tretje vprašanje

36. CIVC predlaga pritrdilen odgovor tudi na to vprašanje. Meni, v bistvu enako kot portugalska vlada, da „Champagner Sorbet“ prikazuje ZOP Champagne v smislu člena 118m(2)(b) Uredbe št. 1234/2007, čeprav se ta izraz sklada z navadami javnosti in se ta sestavina doda v zadostni količini, da sorbetu daje bistveno značilnost. Pojem „prikazovati“ zajema primer, v katerem poimenovanje živila zajema ZOP, zaradi česar potrošnik to živilo povezuje s sestavino, ki je zaščitena z ZOP.

37. Družba Galana NV in francoska vlada menita, da uporaba ZOP Champagne v tem primeru ne pomeni zlorabe, posnemanja ali prikazovanja. Ti pojmi zajemajo posnemanje proizvoda ali uporabo besed, ki se opirajo na ZOP ali sklicevanje nanje, ne da bi bile izpolnjene zahteve iz specifikacij, medtem ko gre v tem primeru za neposredno uporabo ZOP.

38. Komisija meni, da „Champagner Sorbet“ namenoma in neposredno opisuje vsebino, kar izključuje vsakršno prikazovanje, posnemanje ali drugo obliko prevzemanja ZOP. Ravno tako potrošnik ni zaveden v zmoto glede izvora tega sorbeta, saj je jasno obveščen, da vsebuje znatno količino šampanjca iz te francoske regije.

D. Četrto vprašanje

39. CIVC meni, da je treba na to vprašanje odgovoriti nikalno. Po njegovem mnenju in mnenju francoske vlade člen 118m(2)(c) Uredbe št. 1234/2007 zajema napačne navedbe tako glede narave proizvoda kot glede njegovih bistvenih značilnosti.

40. Družba Galana NV in Komisija izključujeta, da bi se člen 118m(2)(c) Uredbe št. 1234/2007 uporabljal, saj zajema le vinske proizvode. Podredno ta družba meni, da se bi lahko razširjal na napačne in zavajajoče izjave, ki bi pri namembni javnosti lahko ustvarile zmoto glede geografskega izvora proizvoda.

41. Portugalska vlada meni, da napačne ali zavajajoče označbe v javnosti lahko ustvarijo napačen vtis glede geografskega izvora proizvoda ter da poimenovanja, v katerih so uporabljene take označbe, ne bi smela biti dovoljena.

V. Pravna analiza

A. Prvo vprašanje

42. Predložitveno sodišče prosi, naj se najprej pojasni področje uporabe člena 118m(2)(a)(ii) Uredbe št. 1234/2007. Natančneje, zanima ga, ali zajema položaje, kot je ta v konkretnem primeru, ko je ZOP Champagne del imena sorbeta, ki vsebuje določeno količino tega penečega vina.

43. Vsi udeleženci v postopku predhodnega odločanja se strinjajo s predložitvenim sodiščem, da je treba na prvo vprašanje odgovoriti pritrdilno. Dvomi v predložitvenem sklepu se opirajo na tezo določenega dela nemške pravne teorije, da se ta določba uporablja le za uporabo ZOP z *identičnimi* besedami. Uporaba *podobnih* besed pa naj bi spadala v točko (b) člena 118m(2) Uredbe št. 1234/2007.

44. Menim, da tega stališča ni mogoče sprejeti [15] iz različnih razlogov. Prvič, kot ugotavlja francoska vlada, ta člen določa zelo široko področje uporabe v skladu z zaščito, ki naj bi jo zagotavljal ZOP. Ne daje podlage za razlago, ki na primer izključuje uporabo prevoda ZOP, kar bi bilo v nasprotju s prepovedjo vsakršne uporabe, neposredne in posredne.

45. Drugič, v sodbi Bureau National Interprofessionnel du Cognac [16] je Sodišče, kot je navedla Komisija, že odločilo, da uporaba geografske označbe ali termina, ki ustreza tej označbi in njenemu prevodu v okviru znamke zaradi poimenovanja proizvodov (v navedeni zadevi žganih pijač), ki ne izpolnjujejo ustrezajočih specifikacij, pomeni *neposredno* komercialno uporabo te geografske označbe.

46. Nazadnje, v točki (a) člena 118m(2) Uredbe št. 1234/2007 so določeni načini uporabe (neposredna in posredna) in vrste proizvodov (primerljivi in različni) [17], zoper katere naj bi se uporabila zaščita, ki jo zagotavlja ZOP. V primeru primerljivih se zoper njih ZOP uveljavlja, ker odstopajo od specifikacij, medtem ko je treba za neprimerljive dokazati, da izkoriščajo sloves ZOP. Po drugi strani se točka (b) – in verjetno tudi naslednji dve – nanašajo na določena nelojalna ravnanja, zoper katera se lahko branijo imetniki ZOP, v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz mednarodnih konvencij, katerih stranke so Unija in države članice. [18] Pri teh uporabah se domneva namen izkoriščanja tega ugleda.

47. Zato menim, da se člen 118m(2)(a)(ii) Uredbe št. 1234/2007 uporablja, kar pomeni, da je treba na prvo vprašanje odgovoriti pritrdilno.

B. Drugo vprašanje za predhodno odločanje

48. Predložitveno sodišče želi zvedeti, ali je uporaba ZOP kot dela imena živila, ki ne ustreza specifikacijam proizvoda in kateremu se je dodala sestavina (v tem primeru šampanjec), ki pa ustreza tem specifikacijam, zajeta s prepovedjo iz člena 118m(2)(a)(ii) Uredbe št. 1234/2007, če:

– je označba živila skladna z navadami glede poimenovanja pri upoštevni javnosti in

– je bila sestavina dodana v zadostni količini, ki daje proizvodu njegovo bistveno značilnost.

49. Višje sodišče je ugotovilo, da je imel distributer *legitimni interes* za uporabo ZOP Champagne, iz teh dveh razlogov: a) v nemščini in njeni kulinarični literaturi je „Champagner Sorbet“ običajni izraz za označitev zamrznjene sladice, ki se izdela iz francoskega penečega vina; in b) proizvod družbe Galana NV vsebuje 12 % šampanjca, kar je količina, ki zadošča za to, da sorbetu daje bistveno značilnost tega penečega vina (natančneje, njegov okus).

15 Če prav razumem, se predlaga razlaga člena 118m(2) Uredbe št. 1234/2007, v skladu s katero se točka (a) uporablja za uporabe ZOP, ki so identične registriranim, medtem ko se točka (b) nanaša na uporabo podobnih označb, ki bolj ali manj odstopajo od registrirane ZOP. Glej točko 29 predložitvenega sklepa.

16 Sodba z dne 14. julija 2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 in C-27/10, EU:C:2011:484, točka 55). Čeprav je bila ta sodba izrečena v zvezi z Uredbo št. 110/2008, njena analogna uporaba za ta primer ni dvomljiva tako glede na besedno kot teleološko podobnost člena 16 tiste uredbe in člena 118m Uredbe št. 1234/2007.

17 Le Goffic, C., *La protection des indications géographiques*, ed. LITEC, París, 2010, str. 137.

18 Primerjaj člen 118m(2)(b), (c) in (d) Uredbe št. 1234/2007 s členom 3 Lizbonskega sporazuma o zaščiti označb porekla in njihovi mednarodni registraciji (kot je bil spremenjen 28. septembra 1979) in s členom 22(2)(b) Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (TRIPS) z dne 15. aprila 1994 (UL 1994, L 336, str. 214), ki je Priloga 1C k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO) (UL 1994, L 336, p. 3), ki se sklicuje na člen 10a Pariške konvencije o zaščiti intelektualne lastnine, v različici po spremembi leta 1967 v Stockholmu.

50. Ne zdi se, da bi Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče) menilo enako kot višje sodišče, ki je po mnenju prvonavedenega sprejelo dejstva, opisana v točkah (a) in (b) prejšnje točke, ne da bi opravilo potrebno presojo dejstev. Predložitveno sodišče kljub temu navaja možnost, da se na tak *legitimen interes* lahko sklepa z ureditve Unije glede označevanja,[19] v povezavi z ureditvijo glede kakovosti kmetijskih proizvodov in živil.[20]

51. Zato je treba za odgovor na drugo vprašanje za predhodno odločanje analizirati tako določbe glede zaščite ZOP kot določbe glede označevanja živil.

1. Izkoriščanje slovesa ZOP

52. Če se ugotovi obstoj neposredne komercialne uporabe (odgovor na prvo vprašanje), predložitveno sodišče ugotavlja, da bi v tem primeru uporaba ZOP Champagne izpolnjevala zahtevo iz člena 118m(2)(a)(ii) Uredbe št. 1234/2007 (torej izkoriščala sloves te ZOP), če tožena stranka ne bi imela legitimnega interesa za svoje ravnanje.

53. Že v zadevi „Sekt-Weinbrand“[21] je Sodišče pojasnilo funkcijo ZOP: informirati in zagotoviti, da ima označeno dejansko kakovost in značilnosti, ki so posledica geografske lokacije njegovega izvora. Že v sedemdesetih letih se je zahtevala dvojna vez, krajevna in kakovostna, ta pa je bila pozneje povzeta v ureditev na področju kmetijskih proizvodov in živil[22] ter ureditev vinskega sektorja.[23]

54. Cilj Uredbe št. 1234/2007, kar zadeva ZOP za vina, je potrošniku in z drugega vidika tudi imetnikom teh označb zagotoviti, da proizvodi, ki jih nosijo, dosegajo visoko raven kakovosti na podlagi svojega geografskega izvora.[24]

55. Kadar se vključitev *celotnega* imena ZOP v poimenovanje živila izvede za komercializacijo tega živila, je njegova logika ta, da izkorišča prestiž in ugled zaščitene kakovosti. Zato je treba za tako dejanje načeloma šteti, da je nezakonito.

56. Vendar pa je mogoče, da se ZOP v trgovini izdelanih proizvodov lahko uporablja kot del imena proizvoda, če je izkazan legitimen interes. Predložitveno sodišče svoje vprašanje v zvezi z neposredno komercialno uporabo zastavlja ravno v zvezi z dihotomijo „uporaba, ki izkorišča sloves ZOP/legitimni interes“, tako da je, če slednjega ni, podano izkoriščanje slovesa.

57. Legitimni interes lahko izhaja iz imetništva prejšnje pravice (na primer druge vrste pravice intelektualne lastnine) ali iz izpolnjevanja zakonskih pogojev. Poleg teh možnosti in zunaj okvira *neposredne* komercialne uporabe se strinjam s francosko vlado, da morajo obstajati primeri, v katerih tretji legitimno uporabljajo ZOP,[25] torej situacije, v katerih lahko uporaba ZOP spada v okvir določene vrste *ius usus inocui*.

19 Konkretno se sklicuje na člena 5 in 7 Direktive 2000/13, ki je veljala v času dejanskega stanja (glej točko 9 in naslednje teh sklepnih predlogov), brez poseganja v interpretativno vrednost člena 9(1)(a) in člena 17 Uredbe št. 1169/2011. S to slednjo je bila 13. decembra 2014 razveljavljena Direktiva 2000/13 in se torej *ratione temporis* ne uporablja za ta primer.

20 Konkretno člen 13(1)(a) in (b) Uredbe št. 1151/2012, katere uvodna izjava 32 se sklicuje na Smernice.

21 Sodba z dne 20. februarja 1975, Komisija/Nemčija (12/74, EU:C:1975:23).

22 Glede izvora ZOP glej pojasnila generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja Colomerja v zadevi Nemčija in Danska/Komisija (C-465/02 in C-466/02, EU:C:2005:636, točka 5 in naslednje).

23 Na primer v uvodnih izjavah 27 in 32 Uredbe (ES) št. 479/2008, ki je navedena v opombi 5. Čeprav je ta normativni akt že razveljavljen, je vsebina teh dveh uvodnih izjav, z manjšimi spremembami, v Uredbi št. 1308/2013.

24 V tem smislu se sklicujem na točko 63 svojih sklepnih predlogov v zadevi EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto IP (C-56/16 P, EU:C:2017:394).

25 Mislim na jedilni list restavracije, v katerem je med sladicami naveden sorbet s šampanjcem ali na objavo recepta za njegovo pripravo. Na obravnavi je zastopnik družbe Galana kot primer navedel oglaševanje kozarcev za šampanjec, za katero je uporabljen ta izraz.

58. Dejansko je Sodišče pri drugih vrstah pravice intelektualne lastnine priznalo primere, v katerih uporaba zaščitenih znakov ali del s strani tretjih ne krši pravic njihovih imetnikov. Tako je v pravu znamk dovolilo opisno uporabo za podajanje značilnosti proizvoda, ponujenega v prodajo potencialni stranki, ki pozna značilnosti proizvodov, označenih z znamko.[26] Dopustilo je tudi uporabe, v katerih potrošnik znaka ne dojema kot dokaz, da proizvodi, ki so z njim označeni, izhajajo iz podjetja, ki je imetnik znamke.[27]

59. Na področju avtorskih in sorodnih pravic se je glede na člen 5(1) in (5) Direktive 2001/29/ES[28] sprejela zakonitost predpomnilniških in zaslonskih kopij del, zaščitenih z avtorsko pravico;[29] kratkotrajna dejanja reproduciranja, ki omogočajo pravilno delovanje satelitskega sprejemnika in televizijskega zaslona, ki omogočata sprejem oddaj, ki vsebujejo zaščitena dela;[30] in priprava povzetkov člankov v tisku, čeprav je niso dovolili imetniki avtorskih pravic na teh člankih.[31]

60. Ta pristop je poleg tega skladen s številnimi sodbami Sodišča, v skladu s katerimi se mora izkoriščanje slovesa geografske označbe storiti „neupravičeno“.[32] Čeprav so bile te odločbe izrečene v zvezi s členom 16 Uredbe št. 110/2008 (o geografskih označbah žganih pijač), podobnost te določbe členu 118m(2)(a) Uredbe št. 1234/2007 upravičuje uporabo take razlage na področju vin.[33] Torej, če je podan legitimni interes, se uporaba ZOP ne more opredeliti za *neupravičeno*.

61. Če se vrnem k obravnavani zadevi in glede na to, da družba Galana NV ni navajala nobene vrste prejšnje pravice, se je treba vprašati, ali je uporaba ZOP Champagne v imenu sorbeta, ki ga izdeluje, v skladu s katero od zakonskih zahtev oziroma ali jo je mogoče opredelili za neškodljivo.

2. Legitimni interes za uporabo ZOP

62. Kot sem že navedel, predložitveno sodišče sprašuje glede upoštevnosti dveh specifičnih elementov, vsak pa bi lahko bil podlaga za legitimni interes, in sicer: a) ime proizvoda se sklada z navadami ciljne javnosti in b) sorbet vsebuje zadostno količino šampanjca, da mu daje bistveno značilnost.

63. Zato je treba oba elementa preučiti posamezno, brez poseganja v možnost, da sicer po mojem nista edina upoštevna za ugotavljanje, ali je podano neupravičeno izkoriščanje ZOP.

a) *Ime proizvoda, ki vsebuje ZOP, in navade javnosti*

64. Vse stranke razen Komisije se strinjajo, da navade nemškega potrošnika ne dajejo legitimnosti uporabi ZOP Champagne pri komercialni označitvi sorbeta. Če bi se priznalo nasprotno, bi to pomenilo, da ta ZOP postane generična, na voljo za prosto uporabo kateremu koli gospodarskemu subjektu.

26 Sodba z dne 14. maja 2002, Hölterhoff (C-2/00, EU:C:2002:287, točka 16). Šlo je za poslovno dogovarjanje, pri katerem je M. Hölterhoff kupcu ponudil prodajo poldragih in okrasnih kamnov, katerih obrušenost je poimenoval „Spirit Sun“ in „Context Cut“, ki sta bili znamki, registrirani na ime konkurenta.

27 Sodba z dne 25. januarja 2007, Adam Opel (C-48/05, EU:C:2007:55, točka 24), in sklepni predlogi generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja Colomerja v tej zadevi (EU:C:2006:154, točka 35 in naslednje). Nanaša se na uporabo logotipa znamke Opel na platformi modelov manjših serij avtomobilov, ki jih prodaja družba AUTEC, ki ni povezana Oplom.

28 Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

29 Sodba z dne 5. junija 2014, Public Relations Consultants Association (C-360/13, EU:C:2014:1195, točki 26 in 27).

30 Sodba z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi (C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točke od 170 do 172).

31 Sklep z dne 17. januarja 2012, Infopaq International (C-302/10, EU:C:2012:16, točki 44 in 45).

32 Sodbi z dne 14. julija 2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 in C-27/10, EU:C:2011:484, točka 46), in z dne 21. januarja 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, točka 45).

33 V tem smislu je v uvodni izjavi 32 Uredbe št. 479/2008, s katere členom 45 je bilo vstavljeno sedanje besedilo člena 118m, ki se tukaj obravnava, najprej navedeno: „Registrirane označbe porekla […] bi bilo treba zaščititi pred uporabami, ki *neupravičeno* izkoriščajo ugled ustreznih proizvodov.“ (Moj poudarek.)

65. Menim enako, saj je eden od glavnih ciljev zaščite ZOP za vina preprečiti, da ta postanejo generična.[34] Nediskriminatorna uporaba ZOP za proizvode, ki z njo niso povezani, bi lahko pri javnosti ustvarila vtis, da se številne značilnosti ZOP lahko razširijo na proizvode, ki so izdelani zunaj ozemlja, ki mu ustreza ZOP. Tako bi se spodbujala uporaba ZOP kot zgolj generične označbe, četudi bi bil ta pojav omejen na konkretno državo. Pri tem se ne sme pozabiti, da mora biti zaščita ZOP enaka v vseh državah članicah, brez fragmentiranja na podlagi navad potrošnikov v nekaterih od teh držav.[35]

66. Z zakonodajnega vidika uživajo ZOP za vina, ko so registrirane, stalno zaščito v skladu s členom 118m(3) Uredbe št. 1234/2007, pri čemer je ta zaščita sicer lahko razveljavljena. Njihova zaščita bi bila ogrožena tudi v tretjih državah[36], če bi z generičnostjo imena ZOP dejansko postala javno dobro, saj ni mogoče registrirati označb, ki so postale generične.[37] Preprečevanje uporab, ki zadevajo posploševanje označb, je torej nujnost in ne le želja proizvajalcev vin, ki so zajeta z ZOP.

67. Dejstvo, da je izraz „Champagner Sorbet“ običajen za označitev sorbeta v eni ali več državah članic, torej ne zadošča za to, da bi imel distributer *legitimni interes*, ki mu dopušča, da v komercialno poimenovanje tega proizvoda vključi ime ZOP Champagne.

b) *Pridobitev bistvene značilnosti s sestavino ZOP z uporabo v zadostni količini*

68. Strinjam se s Komisijo, da je treba v tej zadevi razlagati splošno ureditev Unije glede označevanja živil (v glavnem je zajeta v Direktivi 2000/13 in v Uredbi št. 1169/2011, s katero je bila razveljavljena), saj sorbet – ki je očitno tak proizvod – ni zajet z ZOP.[38]

69. V skladu z Direktivo 2000/13 mora označevanje živil vsebovati prodajno ime izdelka, seznam sestavin in količino določenih sestavin […]“.[39] „Prodajno ime“[40] je ime, ki je predvideno za to živilo v predpisih Unije oziroma, če teh ni, nacionalnih predpisih. Če ga ni, velja „ime, ki je običajno v državi članici, kjer se prodaja končnemu potrošniku“.

70. Na prvi pogled se zdi, da „Champagner Sorbet“ spoštuje določbe o označevanju, kar bi družbi Galana NV dajalo legitimni interes, da tako označi svoje živilo. Vendar pa so v skladu s členom 13(1)(a) in (b) Uredbe št. 1151/2012 registrirane ZOP zaščitene tudi, kadar se uporabljajo kot sestavine. Preučiti je torej treba obseg te zaščite.

71. V skladu s členom 6(5) Direktive 2000/13[41] mora proizvajalec v označitev vključiti seznam z vsemi sestavinami. Kadar je sestavina v „prodajnem imenu“ živila (kot v tej zadevi), mora biti v skladu s členom 7(4) te direktive izražena v odstotku.[42]

34 Sklicujem se na točke od 87 do 89 svojih sklepnih predlogov v zadevi EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto IP (C-56/16 P, EU:C:2017:394).

35 Na obravnavi je bilo obravnavano, kako se morajo spremeniti zakoreninjene navade v nekaterih državah članicah, ki so do sedaj kot generična imena uporabljale tista, ki so od sprejetja ureditve Unije vinske ZOP (primer šampanjca je vzorčen). To se zgodi tudi pri zaščiti evropskih ZOP zunaj Skupnosti z dvostranskimi in večstranskimi sporazumi.

36 Člen 12 Ženevskega akta Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah (sprejet 20. maja 2015) sicer ravno tako določa stalno zaščito, vendar ta sporazum še ni začel veljati.

37 Tako je določeno v členu 118k(1) Uredbe št. 1234/2007, ki je postal člen 101(1) Uredbe št. 1308/2013.

38 Označevanje vinskih proizvodov je predmet Uredbe št. 1308/2013, členi od 117 do 123, geografske označbe žganih pijač pa Uredbe št. 110/2008. Obe sta *lex specialis* glede na splošna pravila za živila.

39 Člen 3(1)(1), (2) in (3). Enakovredna določba v Uredbi št. 1169/2011, ki velja od 13. decembra 2014, je člen 9(1)(a)(b) in (d).

40 Člen 5(1)(a) Direktive 2000/13 je enakovreden členu 17 Uredbe št. 1169/2011.

41 Njegova kasnejša ustreznica je člen 18(1) Uredbe št. 1169/2011. V zvezi s tem se Direktiva 2000/13 glede tega uporablja za vinski sektor, kot določa člen 118 Uredbe št. 1308/2013.

42 Zakonodajalec je proizvajalcu živila prepusti izbiro mesta, kjer je naveden odstotek količine sestavine: (a) v prodajnem imenu, (b) skupaj s tem imenom ali (c) na seznamu sestavin. V tej zadevi je ta seznam na spodnjem delu embalaže.

72. Ne Direktiva 2000/13 ne Uredba št. 1169/2011 pa se neposredno ne nanašata na sestavine, ki so zajete z ZOP. Zaradi izboljšanja in pojasnitve takega položaja je Komisija leta 2010 objavila smernice (na katere se sklicuje uvodna izjava 32 Uredbe št. 1151/2012). Čeprav nimajo zavezujoče normativne moči,[43] jih je treba upoštevati, saj odražajo stališče te institucije.

73. V skladu s Smernicami se lahko ime, ki označuje ZOP, poleg na omenjenem seznamu sestavin navede „v samem imenu, pod katerim se prodaja živilo, ki vsebuje sestavine ZOP ali ZGO, ali ob njem, ter pri označevanju, predstavitvi in oglaševanju tega živila“, če so izpolnjeni nadaljnji pogoji, ki so povzeti v točki 13 teh sklepnih predlogov.

74. Nacionalna sodišča, ki so v boljšem položaju za presojo dejstev spora in za njihovo pravno kvalifikacijo, morajo odločiti, ali so ti trije pogoji v tej zadevi izpolnjeni. Zato se bom omejil na nekaj preudarkov, ki bi jim pri tem lahko pomagali.

75. Prvi pogoj (da ne obstajajo druge „primerljive sestavine“, kot so tiste, zajete z ZOP) je preprost za presojo in dovolj objektiven. Nič ne kaže, da bi „Champagner Sorbet“ vseboval druge sestavine, podobne penečemu vinu, zaščitenemu z ZOP, ki bi tega lahko nadomestile.

76. Drugi pogoj (da je sestavina prisotna v zadostni količini, da bi zadevnemu živilu dala bistveno značilnost) je bolj kompleksen. V nasprotju z mnenjem CIVC ne gre za to, da ima živilo bistvene značilnosti zaščitene sestavine, temveč da ima to živilo eno bistveno značilnost, povezano z ZOP.[44]

77. Vendar to pravilo tudi ni dovolj gotovo. Kvantitativni dejavnik ne bo vedno najbolj upošteven za to, da živilu da bistveno značilnost.[45] Običajno gre, kar zadeva bistveno značilnost, pri živilih za aromo in okus, ki jo da sestavina, zaščitena z ZOP, vendar lahko obstajajo drugi pomembni dejavniki.[46] Ponovno mora nacionalno sodišče na podlagi izvedenih dokazov[47] in lastne presoje dejstev odločiti, ali dodatek vina šampanjca sorbetu da bistveno značilnost v smislu, ki sem ga izpostavil.

78. Tretji pogoj poraja več težav pri razlagi. Najprej je vprašljivo, ali se navezuje na člen 7(5) Direktive 2000/13/ES.[48] V vsakem primeru njegovo besedilo zaradi uporabe prislova „po možnosti“ nima učinka, niti usmerjevalnega. Navedba odstotka sestavine v živilu zato postane dejavnik, katerega upoštevnost je treba presojati z vidika same Direktive 2000/13.

79. Glede na ta izhodišča morajo nacionalni sodni organi odločiti, ali sestavina z ZOP, ki je v živilu, temu daje bistveno značilnost, tako da mora biti v njegovi označitvi.

43 V njih je navedeno, da je njihova uporaba prostovoljna in da „nikakor niso pravno zavezujoča razlaga zakonodaje Evropske unije na področju ZOP in ZGO ali predpisov v zvezi z direktivo o označevanju živil“.

44 Komisija upravičeno v smernicah ni navedla splošno uporabne odstotkovne vrednosti. Mogoče je domnevati pravilo, v skladu s katerim večja količina sestavine z ZOP pomeni večjo verjetnost, da mu da to bistveno značilnost.

45 Obstajajo na primer proizvodi, zaščiteni z ZOP, kot so nekatere vrste tartufov, ki so, kadar so vključeni v živilo v majhnih količinah, takoj prepoznavni po vonju in pustijo neizbrisno sled v ustih.

46 Omemba sestavine na embalaži živila v ali ob njegovem „prodajnem imenu“ bi bila torej mogoča, če ima živilo aromo in/ali okus sestavine, zaščitene z ZOP. Vendar ni mogoče izključiti drugih dejavnikov, kot sta tekstura in barva, za katere menim, da pri živilih nista tako odločilni kot prej navedeni.

47 V tovrstnih sporih so lahko koristni dokazi z izvedenci gastronomske stroke, ki pojasnijo značilnosti sorbeta iz šampanjca, ali poročila, ki se opirajo na raziskave pri potrošnikih, da se dokaže, da je okus tega penečega vina vključen v sam sorbet. Sodna praksa v državah članicah je v zvezi s tem zelo bogata: glej – ravno v zvezi s šampanjcem – sodbo z dne 15. marca 2013 de la Cour d'appel (pritožbeno sodišče) v Parizu v zadevi SAS Euralis Gastronomie/CIVC, ki jo je 25. novembra 2013 potrdilo Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija).

48 Ta člen proizvajalcu, ki uporablja sestavino z ZOP, daje tri možnosti, da v odstotku izrazi količino te sestavine v svojem živilu (glej točko 12 teh sklepnih predlogov). Vendar se zdi, da Smernice urejajo možnosti, da se ta odstotna vrednost navede v primerih, ko se sestavina ne navede v ali ob prodajnem imenu (to pomeni stavek „če pa to ni možno“). Proizvajalca veže Direktiva 2000/13, ne pa Smernice, saj ne posegajo v možnosti, ki jih ta ponuja.

c) Prisotnost drugih elementov, ki prispevajo k izkoriščanju ugleda ZOP

80. Odgovor predložitvenemu sodišču bi bil nepopoln, če bi se nanašal zgolj na prisotnost legitimnega interesa distributerja, ki izvira iz njegovega spoštovanja Smernic in ki mu dovoljuje, da v označitev svojih živil vključi sestavino, zaščiteno z ZOP.

81. Poleg tega trije pogoji iz teh smernic niso ločljivi od nekaterih prejšnjih načel (dobre vere in neobstoja zavajanja potrošnika), na katere se sklicujejo v točki 1.1, ko je podan njihov kontekst.

82. Pri presoji, ali je podano neupravičeno izkoriščanje (nezakonito izkoriščanje ugleda) ZOP, je treba izhajati iz obstoja zadostne količine sestavine, zaščitene z ZOP, ki živilu daje bistveno značilnost. Ta okoliščina pa ne bi dajala legitimnosti uporabi ZOP v sorbetu, ki je predmet spora, če so podani drugi elementi (zlasti v predstavitvi embalaže), ki kažejo na namen izkoriščanja prestiža ZOP z izkoriščanjem njegovega ugleda.

83. V tej zadevi je na etiketi, ki jo vidi potrošnik, kateremu se ponujajo banjice „Champagner Sorbet“, v ospredju podoba zamaška, ki ga na steklenico veže žica, pol poln kozarec in pijača, za katero se domneva, da je šampanjec. V drugi vrsti je, čeprav je dobro vidna, buteljka francoskega penečega vina.

84. Menim, da se ni mogoče izogniti pomembnosti, ki jo imajo taki elementi pri presoji, ali proizvajalec oziroma distributer živila izkorišča ugled sestavine, ki je zaščitena z ZOP Champagne.[49] Nacionalno sodišče lahko in mora upoštevati te dejavnike pri presoji neupravičenega izkoriščanja ZOP.

85. Namen Uredbe št. 1308/2013 in Direktive 2000/13[50] je preprečiti, da se potrošnika zavaja, Sodišče pa je navedlo, da seznam sestavin na embalaži sam po sebi ne zadostuje za izključitev, da etiketa in njene izvedbe napačno stimulirajo kupca.[51]

86. Sodišče je namreč že presodilo, da se mora nacionalno sodišče pri presoji, ali bi lahko označevanje kupca zavedlo, v glavnem opreti na domnevno pričakovanje, ki ga ima v zvezi s tem označevanjem povprečni potrošnik o poreklu, izvoru in kakovosti živila, pri čemer je bistveno, da potrošnik ni zaveden in v zmotnem prepričanju, da ima proizvod drugo poreklo, izvor ali kakovost kot pa dejansko.[52]

87. Pristojno nacionalno sodišče mora preučiti, ali uporaba teh grafičnih elementov pri označevanju „Champagner Sorbet“ ni upravičena in je le dokaz namena, da se vzpostavi nesorazmerna povezava s penečim vinom, ki je zaščiteno z ZOP. Z drugimi besedami, ali je dizajn, na katerem temelji komercialna predstavitev živila, v resnici namenjen temu, da ga veže na ugled penečega vina šampanjec, katerega kakovost se želi razširiti na sam sorbet.

C. Tretje vprašanje

88. Odgovor na tretje in četrto vprašanje bi bil odveč, če bi na podlagi odgovora na drugo vprašanje Bundesgerichtshof (vrhovno zvezno sodišče) menilo, da je bilo podano neupravičeno izkoriščanje ZOP Champagne. V vsakem primeru bom analiziral obe.

89. S tretjim vprašanjem se v bistvu sprašuje, ali uporaba imena, ki je značilno za ZOP, v tem primeru pomeni zlorabo, posnemanje ali prikazovanje same ZOP.

49 Na obravnavi so stranke priznale, da se spor v glavni stvari ne omejuje na uporabo ZOP pri poimenovanju sorbeta.

50 Člen 2(1)(a)(i).

51 Sodba z dne 4. junija 2015, Teekanne (C-195/14, EU:C:2015:361), točka 38.

52 *Ibidem* (točka 36 in navedena sodna praksa).

90. V točki (b) člena 118m(2) Uredbe št. 1234/2007 je navedena vrsta ravnanj, za katera je značilno nelojalno poslovno ravnanje in ki pomenijo padajočo intenzivnost uporabe ZOP –zloraba, posnemanje in prikazovanje.

91. *Zloraba* pomeni uporabo celotnega imena ZOP za podobne proizvode. V tem primeru po mojem ni podana, saj se sorbet prodaja zamrznjen, česar si za vino ni mogoče zamisliti. [53] Ravno tako menim, da ni podano *posnemanje*, saj označba „Champagner Sorbet“ zajema celotno ZOP.

92. Bolj težavno je odločiti, ali je mogoče govoriti o *prikazovanju*, kar je težava, za rešitev katere se je treba opreti na sodno prakso Sodišča, ki je že določilo nekaj pravnih profilov te tretje vrste nelojalnega ravnanja. [54]

93. V skladu s to sodno prakso pojem „prikazovanje“ zajema primer, v katerem izraz, uporabljen za opis proizvoda, vključuje *del* ZOP, tako da potrošnik, ko se sreča z imenom proizvoda, pomisli na proizvod, katerega ime je zaščiteno.“ [55]

94. Sklicevanje na *delno* uporabo ZOP je bilo posledica dejanskega stanja v vsaki od zadev, v katerih je bilo odločeno z ločenimi sodbami, v katerih je bilo prikazovanje ZOP posledica nepopolnega prekrivanja zadevnih imen ali znamk proizvodov („Gorgonzola/Cambozola“, [56] „Parmigiano Reggiano/Parmesan“ [57] in „Verlados/Calvados“ [58]).

95. Sodišče je pri analizi znamke, ki je v celoti zajemala element „Cognac“, v okviru Uredbe št. 110/2008 namreč to raje obravnavalo kot „prikazovanje“ in ne kot „zlorabo“, čeprav je zadevala žgane pijače, ki niso izpolnjevale specifikacij za ZOP. [59]

96. Načela, ki so bila izoblikovana glede ZOP za žgane pijače, se lahko analogno uporabijo za prikazovanje, omejeno v členu 118m(2)(b) Uredbe št. 1234/2007 [60]. Uvodni izjavi 92 in 97 Uredbe št. 1308/2013 pojasnjujeta, da namen zaščite ZOP ni le preprečiti zavajajoče prakse in spodbujati preglednost trga in lojalno konkurenco, ampak tudi dosegati visoko raven varstva potrošnikov.

97. V tem okviru je treba upoštevati tudi merila iz sodne prakse, ki se za ugotavljanje obstoja prikazovanja sklicujejo na dojemanje povprečnega evropskega potrošnika, ki je normalno obveščen ter razumno pozoren in preudaren, kot odraz načela sorazmernosti. [61]

98. Ponovno je predložitveno sodišče (oziroma po potrebi prvostopenjsko sodišče) tisto, ki na podlagi te sodne prakse odloči, ali je v tem primeru podano prikazovanje ZOP Champagne. [62] Pri utemeljitvi svoje odločitve lahko upošteva ne le ime sorbeta, ampak tudi druge elemente, s katerimi se to živilo komercialno ponuja in ki sem jih že omenil.

53 Presoja bi bila lahko drugačna, če bi se proizvod imenoval v kakšni drugi obliki, ki bi potrošniku nakazovala, da gre za zamrznjeni šampanjec, ki se lahko degustira kot sorbet.

54 V svojih sklepnih predlogih v zadevi EUIPO/Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto IP (C-56/16 P, EU:C:2017:394, točka 94 in naslednje) se ravno tako ukvarjam s pojmom prikazovanje, ki se je v tisti zadevi uporabljalo za uporabo ZOP Porto/Port z znamko Unije „Port Charlotte“.

55 Sodba z dne 21. januarja 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, točka 21 in navedena sodna praksa) v zvezi s členom 16(b) Uredbe št. 110/2008.

56 Sodba z dne 4. marca 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, točka 25).

57 Sodba z dne 26. februarja 2008, Komisija/Nemčija (C-132/05, EU:C:2008:117, točka 44).

58 Sodba z dne 21. januarja 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35).

59 Sodba z dne 14. julija 2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 in C-27/10, EU:C:2011:484, točka 58).

60 *Ibidem*, točke od 22 do 27.

61 Sodba z dne 21. januarja 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, točke od 26 do 28).

62 V točki 31 sodbe Viiniverla je Sodišče opozorilo, da mora predložitveno sodišče presoditi, ali ime „Verlados“ za žganje iz jabolčnika pomeni „navajanje“ – v smislu člena 16(b) Uredbe št. 110/2008 – zaščitene geografske označbe „Calvados“.

99. Brez namena, da bi posegal v pristojnost predložitvenega sodišča in brez poseganja v to, da le to sodišče lahko celovito presoja sporna dejstva, menim, da prisotnost teh grafičnih elementov na embalaži proizvoda prispeva k potenciranju prikazovanja ZOP Champagne. Z njihovo uporabo poleg imena „Champagner Sorbet“ je namen proizvajalca in distributerja, da ima potrošnik v mislih kakovost in prestiž, ki sta povezana s to ZOP in ga želita razširiti na sorbet.

D. Četrto vprašanje

100. Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče) želi izvedeti, ali se člen 118m(2)(c) Uredbe (ES) št. 1234/2007 uporablja samo za napačne ali zavajajoče navedbe, ki pri ciljni javnosti lahko ustvarijo napačen vtis o geografskem poreklu proizvoda.

101. Za boljše razumevanje vprašanje je treba upoštevati točko 62 in naslednje predložitvenega sklepa. Iz teh izhaja, da se dvom poraja v zvezi s trditvijo CIVC, da je prepoved teh navedb *splošna* in ne zajema le tistih, ki v javnosti ustvarijo napačen vtis o geografskem poreklu proizvoda.

102. Zdi se, da se predložitveno sodišče nagiba k ožji razlagi določbe, da je torej omejena na primere, ko se z uporabo ZOP zavaja ali zmede javnost glede izvora proizvoda.

103. Vendar menim, da je zaščita, ki jo je zakonodajalec Skupnosti želel dati ZOP, široka in je njen namen poleg preprečitve zmede glede izvora proizvodov tudi preprečiti tveganje generičnosti z razvodenitvijo ZOP zaradi njene nediskriminatorne uporabe.

104. V členu 118m(2) Uredbe št. 1234/2007 so stopnjevana nelojalna ravnanja, ki sem jih prej omenil. Točka (a) tega člena se omejuje na dejanja izkoriščanja ugleda ZOP, točka (b) na zlorabo, posnemanje ali prikazovanje, točka (c) pa razširja področje varstva, tako da zajema „označbe“ (torej informacije, ki se dajo potrošniku) na notranji ali zunanji embalaži ali v reklamnem gradivu, ki čeprav se ne sklicujejo na ZOP, izkrivljajo ali zavajajo glede povezave tega proizvoda z ZOP.

105. Menim, da *ratio* te točke (c) ni izkrivljen, če lahko komercialna informacija o živilu, *povezanem* z ZOP, ki neposredno pride do potrošnika, tega navede k misli, da je ta proizvod deležen iste zaščite in je enake kakovosti kot tisti z ZOP, čeprav dejansko ni tako. Napačna ali zavajajoča označba lahko na primer zadeva izvor proizvoda, pa tudi njegove bistvene značilnosti (na primer njegov okus).

106. Skratka, zaščita, ki jo zagotavlja določba, omenjena v četrtem vprašanju, ni omejena na primere, ko se potrošnika spravi v zmoto glede geografskega porekla proizvoda.

VI. Predlog

107. Glede na navedene ugotovitve predlagam, naj Sodišče na vprašanja za predhodno odločanje Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) odgovori tako:

1. Člen 118m(2)(a)(ii) Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode se uporablja, kadar se ZOP Champagne v okoliščinah, kakršne so v zadevi v glavni stvari, uporablja za označitev živila, ki se prodaja pod imenom „Champagner Sorbet“.

2. Člen 118m(2)(a)(ii) Uredbe št. 1234/2007 je treba razlagati tako, da mora predložitveno sodišče za presojo, ali živilo „Champagner Sorbet“, ki vsebuje 12 % vina Champagne, neupravičeno izkorišča ugled ZOP Champagne, ugotoviti, ali je podan legitimni interes, ki upravičuje uporabo te ZOP v njegovi komercialni predstavitvi. Dejavnika, ki omogočata presojo o tem, ali obstaja to

neupravičeno izkoriščanje, sta, da sestavina, zaščitena z ZOP Champagne in dodana živilu, temu daje bistveno značilnost in elementi na embalaži in etiketi potrošnika spodbujajo, da ta proizvod povezuje z ZOP Champagne.

3. Člen 118m(2)(b) Uredbe št. 1234/2007 je treba razlagati tako, da mora predložitveno sodišče za presojo, ali proizvod „Champagner Sorbet“ v smislu te določbe prikazuje ZOP Champagne, preizkusiti, ali glede na njegovo poimenovanje in komercialno predstavitev povprečen evropski potrošnik, ki je normalno obveščen ter razumno pozoren in preudaren, misli, da ima ta proizvod kakovost in prestiž, ki sta neločljiv del zaščitene označbe.

4. Člen 118m(2)(c) Uredbe št. 1234/2007 se ne uporablja zgolj za napačne in zavajajoče označbe, ki bi lahko pri ciljni javnosti ustvarile napačen vtis glede geografskega porekla proizvoda.